



Saammaateqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitami ilaasortat tassaapput Dorthe Katrine Olsen, formand Josef Therkildsen, Ida Mathiassen aamma Ísávaraq Petrussen. Forfatningskommissionen består af Dorthe Katrine Olsen, formand Josef Therkildsen, Ida Mathiassen og Ísávaraq Petrussen.

Grundlaget for Forsoningskommissionens arbejde

Kommissionen arbejder på en betænkning, der skal komme med bud på det grønlandske folks ønsker for og forslag til fremtidens samfund

Forsoningskommissionen

Forsoningskommissionen blev grundlagt af Naalakkersuisut 2014, og skal arbejde indtil slutningen af 2017. I koalitionsaftalen står at det er nødvendigt med forsoning og at tilgivelse finder sted, for at kunne lægge afstand til koloniseringen af vort land. Med dette som grundlag i forsoningsarbejdet, har der også været et ønske om lave en handleplan. Forsoningskommissionen har vedtaget at målsætningen for arbejdet skal være at undersøge borgernes oplevelser, levevilkår og udfordringer i tiden efter anden verdenskrig til nu.

Kommissionens grundlag for arbejdet er således også beskrevet i kommissoriet: »Målet for kommissionens arbejde er at skabe dialog og indblik omkring den socio-historiske udvikling i Grønland, således at man som samfund tager ved lære af konsekvenserne omkring egne handlinger for derigennem at skabe bedre rammer for fremtiden«. Her skal man gøre opmærksomt på at kommissionens arbejde handler om forhold i Grønland, og at det ikke handler om forhold Grønland og Danmark imellem.

Arbejdets gang

Kommissionen arbejder ud fra to overordnede indfaldsvinkler, som omhandler historiske begivenheder og indsigt i sociologiske problemstillinger, ud fra den grønlandske befolknings synspunkt. På baggrund af de nævnte har kommissionen igangsat flere projekter, som bl.a er:

- Telefon interview med 989 tilfældigt valgte personer, hvor spørgsmål som handlede om identitet, sprog og sociologiske problemstillinger var ønsket besva-

ret. Som eksempel kan vises en 48 årig kvindes meningsdannelse: »Jeg er lys og har en tværdelt identitet. Jeg er ellers 100 procent grønlander, men til tider kan jeg føle mig anderledes pga. mit udseende. Det er somom at man bliver mobbet fordi man er et blandingsbarn«. En mand på 65 år siger således også: »Jeg kan begge sprog og det har været til stor hjælp for mig. Jeg bliver stillet mere lige med danskere og det er somom, at grønlandere som ikke kan så meget dansk er mindre værd end andre. Det er somom, jeg bliver betragtet mere klog fordi jeg ikke har problemer med sprogene«. Det er bare nogle eksempler, vi vil derfor gerne oplyse om at der er mange forskellige former for eksempler.

- Dybde gående interviews. 57 personer er blevet interviewet, som bor forskellige steder i Grønland, de fik mulighed for at komme med deres meninger og tale om deres erfaringer. Disse personer har selv bestemt hvad de gerne vil fortælle om, men udgangspunktet har skulle været sociale udfordringer og konflikter.

- Der har været afholdt borger- og debatter møder i 18 byer og bygder. Antallet af borgere der har deltaget til møder og debatter er ca. 850. De emner folk har taget op i debatterne, har en særlig vigtig karakter i vores historie. Det er ting som folk selv har oplevet og selv har ønsket fremlyst på baggrund af vores samfundsstruktur. Som eksempel kan vi citere en borgers ytring: »Hvis vi skal udvikle os mod fremtiden så bliver vi nød til at se tilbage. Generationerne må høre hvad vi ligger inde med«.

- Vi har lavet en dybdegående undersøgelse af fødestedskriteriet og skrevet rapport om det, det som gav anledning til lønforskelle hos befolkningen i ca. 30 år.

Den viden vi indtil nu har fået om fødestedskriteriets påvirkning i samfundet er klarlagt. Den del af befolkningen som har været udsat for forskelsbehandling, har til borgermøder og i interviews givet udtryk for deres meninger herom. Som eksempler vil vi gerne fremvise nogle af disse. 45 årig kvinde: »Jeg mener at det er meget tydeligt, at folk som kun har et sprog bliver sat i bagerste række når de søger arbejde... hvis man vil have et job med gode fremtidsmuligheder, er det vigtigere at være god til dansk end at være god til grønlandsk«. 40 årig mand: »For 10 år siden havde jeg et job hvor jeg ikke måtte tale grønlandsk, også selvom alle mine klienter kun talte grønlandsk. Fordi al kommunikation på arbejdet skulle foregå på dansk«.

- Vi har desuden udsendt rapport om Centraliserings politikken (1940-2009). I denne kan man læse om de forskellige bosteder, som er blevet lukket under udviklingen af Grønland.

- På GUX har vi produceret undervisningsmaterialer om forsoningsarbejde, de kan bruges i fagene grønlandsk, samfundsfag, engelsk, historie, kulturfag og dansk. Materialerne kan hentes på www.iserasuaat.gl. Formålet med at lave undervisningsmaterialer er at fremme de unges forståelse for forsoningsarbejdet i Grønland og landets historie, desuden kende til forsonings fremmende arbejde i andre lande.

De projekter som er blevet beskrevet er kun en del af forsoningskommissionens arbejde. Nogle af resultaterne er blevet offentligt gjort, resten vil blive offentliggjort i løbet af året.

Når kommissions arbejdet er færdigt vil resultaterne af undersøgelserne blive afleveret som betænkning til Naalakkersuisut og Inatsisartut. Betænkningen skal gerne kunne tolkes som folkets røst og ikke mindst forstås som folkets forslag til fremtiden.

Fremtiden

Det er vigtigt at der i fremtiden bliver sat

fokus på Grønlands historie og at man tilegner sig kendskab til den, det kan vi ikke komme udenom. Vi skal have et grundlag for at vide, hvad vi som samfund har været igennem og blive bedre til at sætte ord på vores oplevelser og tale om dem med gensidig forståelse også for at kunne opnå at få dem udgivet og for at kunne undervise om dem. Danmark har som kolonimagt præget samfundet og mødet mellem to kulturer har resulteret i gode og mindre gode oplevelser. En af borgernes ønsker er således: »Jeg har et ønsket om at danskere og grønlandere får et gensidigt forståelse for hinanden, i forhold til de forskellige kulturer og tankegang vi har. Det er meget vigtigt at vi selv fortæller om vores historie.« Under forsoningskommissionens borger- og debatter møder er det kommet frem, at man herhjemme har præget hinanden meget med det kulturelle. En borger sagde følgende om dette: »De ting som gør at vi ikke vokser og som bliver ved med at udfordre os«. De ting som vi har været igennem personligt og som måske kan være tabufyldte at tale om, kan pejle os om hvordan vi præger hinanden i sociale og kulturelle forhold, hvis vi finder ud af hvad der foreårsager konfliktsituationer, kan vi i fremtiden finde frem til de værdisæt vi ville ønske.

Har vi et forhold til Selvstændighed?

Vi har ikke et direkte forhold til selvstændighed, men dem der skal arbejde med selvstændighed, skal bruge det vi har samlet og videre arbejde med i forhold til samfundet. Netop fordi, det vi har samlet og arbejdet med har udspring af folkets meninger, standpunkter og forslag – til hvad der kan gøres. Det vigtige ligger heri, at udgangspunktet skal være, at folket kan være med til at præge ud fra egne meninger og erfaringer fra det liv de har fra deres eget land. Det er jo som bekendt ikke bedst at harmonisere, når beslutninger er taget ovenfra uden at kende til rødderne.